

Морське право та менеджмент: еволюція та сучасні виклики

**Матеріали
XV Міжнародної науково-практичної конференції**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»
АСОЦІАЦІЯ МОРСЬКОГО ПРАВА УКРАЇНИ
КОЛЕГІЯ ЮРИСТІВ З МОРСЬКОГО ПРАВА УКРАЇНИ

**«Морське право та менеджмент:
еволюція та сучасні виклики»**

Матеріали
XV Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса – 2021

УДК 341.225(082)

М432

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Навчально-наукового інституту морського права та менеджменту Національного університету «Одеська морська академія» від 26 травня 2021 р. (протокол № 8).

Редакційна колегія: Міюсов М.В., д.т.н., проф. (голова редколегії); Голіков В.А. д.т.н., проф.; Шемякін О.М., д.ю.н., проф.; Примачов М.Т., д.е.н., проф.; Савінова Н.А. д.ю.н., с.н.с.; Сотниченко Л.Л., д.е.н., доцент; Доннікова І.А., д.ф.н., доцент; Ярова Л.В., д.політ.н., проф.; Ковбан А.В., к.ю.н., доцент; Савич О.С., к.ю.н., доцент; Скоробагатько А.В., д.ю.н., доцент; Степанов С.В., к.ю.н., доцент та інші.

Морське право та менеджмент: еволюція та сучасні виклики: Матеріали
М432 XV Міжнародної науково-практичної конференції НУ «ОМА». – Одеса: НУ «ОМА», 2021 – 285 с.

У збірник увійшли матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Морське право та менеджмент: еволюція та сучасні виклики», що відбулась в Національному університеті «Одеська морська академія» 22 квітня 2021 р.

Видання містить аналіз сутності й системи морського права, морського менеджменту, правових та управлінських аспектів розвитку України в умовах євроінтеграції та гуманістичних проблем сталого розвитку, також тенденції розвитку та перспективи. Пропонуються дослідження окремих аспектів історії морського права, міжнародних економічних відносин, стратегічного управління на підприємствах і організаціях морського та річкового транспорту.

УДК 341.225(082)

Надані учасниками матеріали надруковані із збереженням авторської редакції. Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів.

© Національний університет «Одеська морська академія», 2021

**Розділ III. ПРАВОВІ ТА УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Абу Аль-Нуджум Аль-Махамід А.Ф.

Право державної та комунальної власності: підстави виникнення та правовий режим майна..... 214

Барило В.Р.

Проблеми статевої свободи та статевої недоторканості в Україні та зарубіжних країнах 218

Бельо Л.Ю.

Договірне право як складова частина правової системи України..... 221

Валуєва Л.В.

Щодо імплементації європейських стандартів у транспортній сфері України..... 224

Глуган В.С.

Деякі питання кримінальних правопорушень з мотивів ненависті..... 227

Допіра А.В.

Цивільно-правова відповідальність: особливості та значення 230

Ізбаш О.О.

Невзаємозамінний токен і інтелектуальна власність 233

Клещенко А. Л.

Загальна характеристика проекту нового кримінального кодексу України..... 235

Ковбан А.В.

Щодо конституційно-правової регуляції напрямків інформаційних технологій..... 238

Кортиш С.О.

Порівняльна характеристика інституту прокурорського самоврядування в США та Україні..... 241

Кравченко М.О.

Корупційні злочини за вітчизняним та зарубіжним законодавством 243

Матвєєвський О.В.

Проблеми реформування міжнародно правових стандартів світової практики судової експертизи..... 246

Маймескул У.М.

Корупційні кримінальні правопорушення і кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією 248

Михайлова Д.А.

Актуальні питання реєстрації прогулянкових яхт під прапором України..... 251

Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III.
3. Дудоров О.О. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (основні положення кримінально-правової характеристики) : практ. порадник / О.О. Дудоров; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. – Сєвєродонецьк : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2018. – 92 с
4. Телленбах С. О новом уголовном кодексе Турции. Уголовное право. 2006.
5. Половые преступления в английском уголовном праве.
URL : <http://librisum.com/forug/zarug14.htm>
6. Sex Crimes.
URL: <http://criminal.findlaw.com/criminal-charges/sexcrimes.html>

Бельо Л.Ю.

*старший викладач кафедри загальноправових дисциплін
Національного університету «Одеська морська академія»*

ДОГОВІРНЕ ПРАВО ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Розростання та поширення сфери договірних відносин супроводжує розвиток ринкових відносин. Питання визначення природи договірного права, його ролі, місця і значення є сьогодні одним із дискусійних питань. Існують твердження, що договірне право є монопольним інститутом цивільного права; що договірне право є комплексним правовим інститутом, та такий який має міжгалузеву природу. І з приводу кожного з тверджень існує достатня кількість аргументів в обґрунтування.

Договірне право як правовий інститут є механізмом регулювання важливих відносин, що складаються в кожній державі між суб'єктами права.

За часів адміністративно-розподільчої економіки договір являв собою непохитну конструкцію відповідно імперативних приписів. Однак в умовах ринкової економіки питання регулювання договірних правовідносин стає ще складнішим за своєю природою, оскільки має на меті не лише суворе дотримання правопорядку у сфері господарських правовідносин, але й забезпечення всебічного інтересу сторін договору. Одночасно, розвиток ринкових відносин супроводжується впровадженням у практику національних

суб'єктів господарювання нових для національної економіки форм договорів, які були відсутні за часів панування державної форми власності (договір концесії).

Існують різні визначення договірного права, але науковці практично завжди наголошують на тому, що договірне право – це система, яка ґрунтується на нормах цивільного права.

В цивільному законодавстві України норми договірного права містяться передусім у ЦК України: глава 16 правочини, регламентуються у загальних положеннях про зобов'язання (глави 47-53). Окремим видам договірних зобов'язань присвячені глави 54-77 розділу III Зобов'язальне право. Договірне право включає і ті норми загальних положень ЦК, які визначають правовий статус фізичних та юридичних осіб, інших суб'єктів цивільного права, положення про представництво, довіреність, строки, позовну давність тощо [2].

Договірне право розглядають як систему правових норм, розміщених у ЦК, інших актах законодавства та норм-вимог розміщених в інших джерелах права, які встановлюють: принципи договірних відносин, правила та порядок укладення договору, зміст договору, тобто права та обов'язки сторін, порядок виконання договірних зобов'язань правові наслідки неналежного виконання (невиконання) договірних зобов'язань та способи захисту порушених прав сторін договору [18].

Договірне право регулює різноманітні й динамічні відносини економічного обороту, цивільні права та обов'язки, які виникають у результаті цілеспрямованих, заснованих на домовленості, правомірних дій осіб та інших суб'єктів цивільного права. Цивільно-правові договори мають надзвичайно широку сферу застосування.

«Розвиток системи суспільних відносин, які було охоплено правовим впливом, зумовив «вихід» договірної конструкції за межі цивільного права та її перетворення на універсальний регулятор різноманітних суспільних відносин, зміст, характер і тенденції розвитку яких постійно зазнають змін. Загальноправове (міжгалузеве) значення договору неодноразово доводилося на сторінках дисертаційних досліджень, монографічної літератури, наукової періодики. Навіть окремі представники цивілістичної науки визнали за юридичну некоректність визнання договірного права монопольним інститутом цивільного права» [19].

В умовах дії ЦК та ГК дискусійним є питання відмежування цивільних правовідносин від відносин у сфері господарювання. Хоча у ст. 4 ГК вказується, що до предмету регулювання цього Кодексу не належать майнові відносини та особисті немайнові відносини, які регулюються ЦК, зокрема земельні, гірничі, водні, лісові, трудові, фінансові за участю суб'єктів

господарювання та ін., проте в ньому містяться правові норми, що регулюють деякі договори: поставки, контрактації, міни та ін. [1; 2].

Враховуючи викладене, доцільно підтримати позицію щодо визначення поняття та змісту договірної права через його структурні складові – норми, що містяться у актах цивільного законодавства та інших актах національного законодавства: «договірним правом є сукупність правових норм, розташованих в ЦК України, інших актах цивільного законодавства та інших актах законодавства України, які встановлюють: прямо чи опосередковано передумови та принципи договірних відносин; правила та порядок укладення договору; зміст договору, тобто права та обов'язки сторін; договірну правосуб'єктність сторін; порядок виконання договірних зобов'язань; правові наслідки неналежного виконання (невиконання) договірних зобов'язань та способи захисту порушених прав сторін договору» [9].

Необхідна величезна за масштабом робота, що буде спрямована, по-перше, на виявлення прогалин у господарському і цивільному законодавстві в частині інституту договірної права, опрацювання з метою їх усунення; по-друге, брати до уваги та використовувати стабільні європейські договірні норми, вирішувати договірні питання національної компетенції відповідно до них, переймати досвід тих країн, які найкращим чином регулюють свої договірні відносини.

Розвитку договірної права сприяє антимонопольне законодавство, законодавство про захист прав споживачів, державне регулювання ціноутворення, регулювання якості товарів, робіт і послуг.

Список використаної літератури:

1. Господарський кодекс України : Кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // [Електронний ресурс] / Верховна Рада України / Законодавство України. – Режим доступу до док. : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // [Електронний ресурс] / Верховна Рада України / Законодавство України. – Режим доступу до док. : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Марушева О.Г. Договірне право: конспект лекцій / О. Г. Марушева. – Харків : «Монограф» , 2016. – 107 с.
4. Мілаш В. С. Перспективи модернізації договірних правовідносин у сфері господарювання: монографія / В. С. Мілаш; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ, 2014. – 227 с.
5. Бервено С. М. Проблеми договірної права України: Дис. доктора юрид. наук: 12.00.03 / Сергій Миколайович Бервено; Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва Академії правових наук України. – К., 2006.

– 440 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jurfak.univer.kharkov.ua/docs/aref-Berveno.pdf>

Валуєва Л.В.

*к.ю.н. доцент, доцент кафедри загальноправових дисциплін
Національного університету «Одеська морська академія»*

ЩОДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ У ТРАНСПОРТНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

Європейці хочуть мати поряд економічно сильних сусідів тому підштовхують Україну до налагодження сучасної транспортної системи. До 2022 року у сфері транспорту Україна зобов'язалася імплементувати у своє законодавство низку європейських стандартів для гармонізації з існуючими в ЄС. Європейський Союз уважно спостерігає за розробкою інфраструктурних проектів в Україні і поточним прогресом у їх виконанні кожного року. Найголовнішими із перших повинні були прийняті законопроекти ***про залізничний і внутрішній водний транспорт, небезпечні вантажі та мультимодальні перевезення.***

Тож проаналізуємо теперішній стан імплементациї у цих сферах.

Розпорядженням КМУ від 07 квітня 2021 р. № 321-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року» було затверджено комплексний план дій з реформування інфраструктурних проектів, який є важливим для забезпечення підстав впровадження стандартів ЄС у галузі управління інфраструктурою.

Законопроект №1196-1 від 06.09.2019 "Про залізничний транспорт України" презентує нову модель ринку залізничних перевезень, аналогічну європейським системам. Передбачається, що доступ до інфраструктури залізничного транспорту надається перевізникам на недискримінаційній основі, умова доступу - наявність сертифікату безпеки та/або сертифікату авторизації. Нагляд за недискримінаційним доступом до інфраструктури загального користування здійснює Національна комісія регулювання в сфері транспорту (яка також регулює тариф на обов'язкові послуги доступу до інфраструктури загального користування). Залізничні перевезення пасажирів в Україні щороку генерують до 15 млрд грн. збитків [1]. Основні проблеми, що потребують вирішення: підвищення пропускної спроможності мережі залізниць України; оновлення та модернізація основних фондів; технічне і технологічне відставання українських залізниць від залізниць європейських країн; недостатність власних джерел для оновлення основних фондів, відсутність